

Το Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος διοργανώνει

ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΟΝ ΠΟΝΤΟ

Ο ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΜΙΣΟ (ΣΑΜΨΟΥΝΤΑ) ΩΣ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ (ΠΑΖΑΡ)

Κωνσταντινούπολη,
Σαμψούντα, Μερζιφούντα, Αμάσεια, Οινόη, Φάτσα, Κοτύωρα, Κερασούντα, Τρίπολη,
Τραπεζούντα, Ματσούκα, Σουμελά. Αργυρούπολη, Σούρμενα, Ριζούντα, Αθήνα

ΤΡΙΤΗ 11 - ΤΕΤΑΡΤΗ 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 2019

Περίοδος περιήγησης: Τρ 11 - Τε 19 Ιουνίου 2019

Διάρκεια: 9 ημέρες (8 διανυκτερεύσεις):

3 διανυκτερεύσεις στην Κωνσταντινούπολη
1 διανυκτέρευση στην Σαμψούντα / Samsun
1 διανυκτέρευση στα Κοτύωρα / Ordu
3 διανυκτερεύσεις στην Τραπεζούντα / Trabzon

Σημεία επίσκεψης: **Κωνσταντινούπολη**
Σαμψούντα, Αμισός/Samsun, Μερζιφούντα/Merzifon,
Αμάσεια/Amasya,
Οινόη/Ünye, Φάτσα/Fatsa, Κοτύωρα/**Ordu**,
Κερασούντα/Giresun, Τρίπολη/Tirebolu, (88)
Τραπεζούντα/Trabzon, Ματσούκα/Μαçka,
Σουμελά/Sumela, Αργυρούπολη/Gümüşhane,
Σούρμενα/Sürmene, Ριζούντα/Rize, Αθήνα/Pazar

Απόσταση που διανύεται με λεωφορείο: περίπου 1080 χμ

Η περιήγηση αυτή συνδυάζει μίαν **επίσκεψη λίγων ημερών στην Κωνσταντινούπολη**, την σημαντική μητρόπολη της Ανατολικής Μεσογείου και μία **περιδιάβαση στον νοτιοανατολικό παράλιο Εύξεινο Πόντο**, στην περιοχή στην οποία αναπτύχθηκε η Αυτοκρατορία της Τραπεζούντας των Κομνηνών κατά τον ύστερο Μεσαίωνα.

Η Πόλη σήμερα αποτελεί μία **παρακαταθήκη φυσικής καλλονής και εντυπωσιακής γεωγραφικής θέσης** σε συνδυασμό με μία σειρά από **μνημεία διαφόρων εποχών και πολιτισμών**, διατηρώντας παράλληλα την **ατμόσφαιρα ενός άστεως της Ανατολής**. Εδώ μπορεί κανείς να εντοπίσει σημεία ανάπαυλας παρατηρώντας τοπία της καθημερινότητας ή της αγοράς, να ευφρανθεί με **ποικιλία χρωμάτων**, να οσφρηστεί **μυρωδιές**, να έχει **ακούσματα μουσικής και γλώσσας**, να πει **τσάι ή καφέ με λουκούμι** και να επαναφέρει στο μυαλό του εικόνες και φράσεις από αγαπημένα κείμενα λογοτεχνίας που τον έχουν συντροφεύσει. Το **καλλιτεχνικό αισθητήριο** του επισκέπτη βρίσκεται σε εγρήγορση, καθώς αρχαία κιονόκρανα συνδυάζονται με τρουλίσκους και βυζαντινές ψηφιδωτές φιγούρες, οξυκόρυφες ασίδες και γαλάζια εφυαλωμένα πλακίδια της οθωμανικής εποχής. Δίπλα σε αυτά είναι εμφανή τα ίχνη του οθωμανικού μπαρόκ, της αρ νουβό, της βιομηχανικής αρχιτεκτονικής, ενώ έντονη είναι και η παρουσία του οριενταλισμού, του νεοκλασικισμού και του μοντερνισμού του 20^{ου} αιώνα. Καθώς περπατά κανείς βλέπει κάρτα με εικόνες, όπου το ερείπιο συνδυάζεται με την σημερινή ζωή, τα παρτέρια των λουλουδιών με τις γάτες που τριγυρνούν στα δρομάκια, αλλά και σταθερά ανθρώπινα πρόσωπα που φέρουν τα στοιχεία της πολιτισμικής ταυτότητάς τους, αλλά και των καθημερινών υποχρεώσεων. Ένα ταξίδι στην Πόλη σε επιβραβεύει με πολλούς τρόπους και φορές ανεπαίσθητα. Πριν καλά καλά καταφέρουμε να τακτοποιήσουμε αισθήματα και συναισθήματα θα βρεθούμε στον Εύξεινο Πόντο.

Η διαδρομή περιλαμβάνει την Κωνσταντινούπολη και τους νομούς Σαμψούντας, Αμάσειας, Κοτρώρων, Κερασούντας, Τραπεζούντας, Αργυρούπολης και Ριζούντας

Η περιοχή αυτή χαρακτηρίζεται από **εντυπωσιακούς ορεινούς όγκους**, οι οποίοι παρατίθενται παράλληλα προς τα **παράλια της Μαύρης Θάλασσας**. Το φυσικό τοπίο με την **οργιώδη βλάστηση** εγγράφεται στον ορίζοντα. Η διαδρομή θα ακολουθήσει τον παράλιο δρόμο χιλιετιών από την Αμισό-Σαμψούντα έως την Αθήνα του Πόντου-Παζάρ στα ανατολικά της Ριζούντας, λίγο πριν φτάσει κανείς στην Κολχίδα και την περιοχή του σημαντικού Βασιλείου της Γεωργίας που αναπτύχθηκε σε φάσεις από τον 10^ο έως τον 15^ο αιώνα.

Ο Πόντος είναι ένα φυσικό σκηνικό που απομονώνεται λόγω των οροσειρών από την ενδοχώρα, ενώ οι πόλεις του κοιτούν στην πλειονότητά τους την θάλασσα που προσφέρει διέξοδο προς τον υπόλοιπο κόσμο. Επισκεπτόμαστε πόλεις που ιδρύονται από τους Έλληνες

κατά την εποχή του αποικισμού τον 7^ο αιώνα π.Χ. και συνεχίζουν την ανάπτυξή τους κατά την βυζαντινή και οθωμανική περίοδο. Η παρουσία των Ελλήνων είναι ένα στοιχείο ενδιαφέροντος μετά από τις φυσικές καλλονές. Η περιοχή, ωστόσο, συνδυάζει και γενοατική και τουρκομανική παρουσία, από τους Σελτζούκους, στους Ντανισμεντίδες και τους Οθωμανούς. Οι νέες πόλεις άλλοτε διατήρησαν σημαντικά σημεία από το παρελθόν τους κι άλλοτε όχι. Η περιήγηση αυτή θα δώσει έμφαση σε μίαν επιλογή σημαντικών μνημείων, τοποθεσιών φυσικής ομορφιάς, θα αναζητήσει τα τοπικά προϊόντα που γεννά η φύση και παράγουν οι ντόπιοι, θα προσπαθήσει να συναντήσει την καθημερινότητα και τις συνήθειες των κατοίκων, αλλά και τις καλλιτεχνικές τους ανησυχίες. Τα καδραρίσματα ομορφιάς και εκφραστικότητας θα βρίσκουν καθέναν από εμάς στην γωνία, σε απρόσμενες κινήσεις του βλέμματος και μετά από προκλήσεις όλων των αισθήσεων. Κι όταν κάποιος γευτεί το φημισμένο ψωμί του βακφικεμπέρ στην περιοχή της Τραπεζούντας δίνει μια κρυφή υπόσχεση πως θα ξαναγυρίσει.

□

Ψωμί βακφικεμπέρ της περιοχής Τραπεζούντας

□

Επιστημονική επιμέλεια της περιήγησης:
Δημήτρης Λούπης, ιστορικός της ισλαμικής Μέσης Ανατολής

□

ΠΕ 7 Ιουν 2019

19:00-20:30 ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΟΜΙΛΙΑ

Δημήτρης Λούπης,
Από τα στενά του Βοσπόρου στις ΝΑ ακτές του Ευξείνου Πόντου.
Περιήγηση σε μία πόλη και μία περιοχή

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

1^η ΗΜΕΡΑ

Τρ 11 Ιουν

- 08:00 Συνάντηση της ομάδας στον έλεγχο εισιτηρίων της αεροπορικής εταιρείας Pegasus στο Αεροδρόμιο Αθηνών Ελ. Βενιζέλος.
- 10:00 Αναχώρηση από το αεροδρόμιο Ελ. Βενιζέλος της **Αθήνας** με πτήση της Pegasus.
- 11:20 Άφιξη στο αεροδρόμιο Sabiha Gökçen **Κωνσταντινούπολης**.
Μετάβαση στο ξενοδοχείο στην Κωνσταντινούπολη.
Απογευματινή περιήγηση στην **Κωνσταντινούπολη**.
- 20:00 Δείπνο και διανυκτέρευση στο ξενοδοχείο της Κωνσταντινούπολης.
1^η διανυκτέρευση στην Κωνσταντινούπολη.

Όταν οι Μεγαρείς το 557 π.Χ. ίδρυσαν την πόλη του Βυζαντίου στο σημείο, όπου ο Κεράτειος Κόλπος συναντούσε τον Βόσπορο και την Προποντίδα, ίσως να μην μπορούσαν να φανταστούν την εξέλιξη της πόλης τους. Σημαντική στην ιστορική αυτή διαδρομή ήταν η απόφαση του Ρωμαίου Αυτοκράτορα Κωνσταντίνου να μεταφέρει εκεί την πρωτεύουσα του κράτους του το 330 μ.Χ., δίνοντάς της ένα όνομα μεγάλης διάρκειας, **Κωνσταντινούπολη**. Η Πόλη έγινε πολιτιστικό κέντρο δύο σημαντικών αυτοκρατοριών, της Ρωμαϊκής-Βυζαντινής και κατόπιν της Οθωμανικής, όταν το 1453 πέρασε στα χέρια της ομώνυμης δυναστείας. Σήμερα ως η πιο εντυπωσιακή και αστική πόλη της σύγχρονης Τουρκίας διατηρεί τα ίχνη ενός πολυπόικλου παρελθόντος, μαζί και με τους χαρακτηριστικούς αρχιτεκτονικούς τύπους του 19^{ου} και του αρχόμενου 20^{ου} αιώνα με εκλεκτικιστικά, μπαρόκ, ροκοκό, νεοκλασικά, νέο-οριεντάλ, νέο-οθωμανικά, αρ νουβό και αρ ντεκό κτήρια. Ακόμη, ως μία μητρόπολη του 21^{ου} αιώνα ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του μοντέρνου και του μεταμοντέρνου με ουρανοξύστες και δημόσια έργα, τα οποία επεμβαίνουν στην σιλουέτα της πόλης δραματικά δίπλα σε λαμπρές βυζαντινές εκκλησίες και θαυμαστά οθωμανικά τεμένη. Η πολύβουη τεράστια μητρόπολη διατηρεί, ωστόσο, σημεία ανάπαυλας, ξεκούρασης και εξαιρετικής θέας σε ανύποπτα σημεία που επιτρέπουν στον επισκέπτη να την αφογκραστεί.

Υψόμετρο (μέσο): 39 μ. – Πληθυσμός (μητροπολιτικού δήμου): 15.000.000 κάτοικοι

ΣΗΜΕΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ ΣΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ

Οι συμμετέχοντες μπορούν να επιλέξουν τις περιοχές περιήγησης, καθώς και τα μνημεία και μουσεία που θα επισκεφθούν.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ

- **Παλαιά Πόλη**, εντός των βυζαντινών τειχών (περιοχές Σουλτάναχμετ, Μπεγιαζίτ, Φανάρι)
- **Πέραν/Μπέιογλου**
- **Δυτική ακτή Βοσπόρου** (Εμιργκιάν, Σαρίγιερ)
- **Ανατολική ακτή Βοσπόρου** (Χρυσούπολη-Σκούταρι/Ουσκιουντάρ)

ΜΝΗΜΕΙΑ & ΜΟΥΣΕΙΑ

- **Ναός Αγίας Σοφίας**. Ιδρύθηκε το 537, την εποχή του Ιουστινιανού από τους αρχιτέκτονες Ισιδώρο από την Μίλητο και Ανθέμιο από τις Τράλλεις. Τα τυπολογικά και μορφολογικά στοιχεία του επέτρεψαν στο να θεωρηθεί ένα αρχιτεκτονικό θαύμα της εποχής του με τον εντυπωσιακό τρούλο, ο οποίος εδράζεται πάνω σε τεταρτοσφαίρια. Το 1453 μετατράπηκε σε ισλαμικό τέμενος, ενώ παρέμεινε ως το κεντρικό τζαμί έως το 1616, όταν κτίστηκε το παρακείμενο Τέμενος Σουλτάνου Αχμέτ. Το 1935 έγινε μουσείο. Κατά την αποκατάσταση του μνημείου το 1847-1849 από τους αδελφούς Φοσσάτι αποκαλύφθηκαν εξαιρετικά βυζαντινά ψηφιδωτά. Έχει ύψος τρούλου 56 μέτρα και διάμετρο 31 μέτρα.
Επίσκεψη: Δε-Κυ 09:00-19:00.
Είσοδος: 60 λίρες (10 €).
- **Τέμενος Σουλτάν Αχμέτ**. Ολοκληρώθηκε το 1616 από τον αρχιτέκτονα Σεντεφκιάρ Μεχμέτ Αγά. Φέρει έξι μιναρέδες, ενώ είναι γνωστό ως Μπλε τζαμί, διότι εσωτερικά είναι καλυμμένο με μπλε και γαλάζια εφυαλωμένα κεραμικά πλακίδια *ιζνίκ*. Ο κεντρικός τρούλος έχει ύψος 43 μέτρα και διάμετρο 23,50 μέτρα, ενώ οι μιναρέδες φτάνουν τα 64 μέτρα.

- **Ανάκτορο Τόπκαπι.** Η κατασκευή του ξεκίνησε το 1456 και αποτέλεσε τον χώρο εγκατάστασης του σουλτάνου και των μελών της δυναστείας μαζί με το χαρέμι. Έως τον 19^ο αιώνα αποτέλεσε και την έδρα της οθωμανικής κυβέρνησης. Σήμερα λειτουργεί ως μουσείο, όπου εκτίθεται μία μεγάλη σειρά από εντυπωσιακά αντικείμενα του οθωμανικού ανακτορικού πολιτισμού, όπως όπλα, κοσμήματα, ιερά ισλαμικά αντικείμενα, ενδύματα και σκεύη. Εδώ εντοπίζεται και η μεγαλύτερη συλλογή κινεζικής πορσελάνης στον κόσμο με περίπου 10.000 αντικείμενα. Περιλαμβάνει αυλές και κήπους, με χώρους υποδοχής, περίπτερα, κουζίνες, τον χώρο του χαρεμιού κλπ.
Επίσκεψη: Δε-Κυ 09:00-18:45.
Είσοδος: 60 λίρες (10 €), Χαρέμι 35 λίρες (5,5 €), Αγία Ειρήνη 30 λίρες (5 €).
- **Αρχαιολογικό Μουσείο.** Ιδρύθηκε το 1891 από τον οθωμανό λόγιο και ζωγράφο Οσμάν Χαμπντί Μπέη. Στεγάζει συλλογές από την Μεσοποταμία, την Αίγυπτο, την Χιτιτική Μ. Ασία, την ελληνιστική και ρωμαϊκή αρχαιότητα και το Βυζάντιο.
Επίσκεψη: Τρ-Κυ 09:00-18:00.
Είσοδος: 30 λίρες (5 €).

- **Μονή της Χώρας.** Στο σημείο αυτό υπήρχε ναύδριο από τον 5^ο αιώνα, ενώ τον πρώτο ναό έκτισε ο Ιουστινιανός τον 6^ο αι. Αργότερα τον 11^ο αιώνα κτίσθηκε νέος ναός από την Μαρία Δούκαινα και τελικά την σημερινή της μορφή έλαβε από τον πρωθυπουργό Θεόδωρο Μετοχίτη το 1316-1321. Εξαιρετικής τέχνης ψηφιδωτά και ζωγραφική σώζεται, ενώ τμήμα του κτίσματος είναι κλειστό σήμερα για αποκατάσταση.
Επίσκεψη: Τρ-Κυ 09:00-19:00.
Είσοδος: 45 λίρες (7.5 €).
- **Κλειστή Αγορά.** Η κατασκευή ξεκίνησε το 1455-1456 και αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες κλειστές αγορές του κόσμου με 61 δρόμους και 4000 καταστήματα, που πουλούν διάφορα αντικείμενα, όπως κοσμήματα, αντίκες, υφάσματα και ενδύματα κλπ.

- **Τέμενος και συγκρότημα Σουλεϊμανιγιέ.** Ολοκληρώθηκε το 1557 από τον αρχιτέκτονα Σινάν, του οποίου θεωρείται ως ένα από τα πιο σημαντικά του έργα. Εκτός από το τέμενος υπάρχουν τα μαυσωλεία του σουλτάνου Σουλεϊμάν και της συζύγου του Χιουρρέμ, αλλά και ιεροσπουδαστήρια, πτωχοκομείο και χαμάμ.
- **Τέμενος Νουρουσμανιγιέ.** Ολοκληρώθηκε το 1755. Χαρακτηριστικό δείγμα οθωμανικού μπαρόκ κτισμένο από τον Κάλφα Σιμεών.
- **Μουσείο του Πέραν.** Ιδιωτικό μουσείο που ιδρύθηκε το 2005 και στεγάζει ποικιλία συλλογών. Οι περιοδικές του εκθέσεις αποτελούν σημαντική συμβολή στην περιοχή. Επίσκεψη: Τρ-Σα 10:00-19:00.
Είσοδος: 25 λίρες (4 €).

- **Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης.** Ιδρύθηκε ως το πρώτο μουσείο μοντέρνας και σύγχρονης τέχνης στην Τουρκία το 2004. Πρόκειται για ιδιωτικό ίδρυμα με σημαντική παρέμβαση στα καλλιτεχνικά δρώμενα της Τουρκίας και διεθνή ακτινοβολία. Επίσκεψη: Τρ-Τε 10:00-18:00, Πε 10:00-20:00.
Είσοδος: 60 λίρες (10 €), ομάδες άνω των 10 ατόμων 45 λίρες (7,5 €).

- **Μουσείο Σαμπάντζι.** Ιδιωτικό μουσείο που ιδρύθηκε το 2002 σε σημείο με εντυπωσιακή θέα στον Βόσπορο. Στεγάζει πολύ ενδιαφέρουσες συλλογές και εκθέσεις διεθνούς ενδιαφέροντος.
Επίσκεψη: Τρ, Πε-Κυ 10:00-18:00, Τε 10:00-20:00.
Είσοδος: 30 λίρες (5 €).
- **Μουσείο Σαντμπέργκ Χανίμ.** Το πρώτο ιδιωτικό μουσείο στην Τουρκία ιδρύθηκε το 1980 στην περιοχή του Σαρίγιερ. Στεγάζει πολύ σημαντικές συλλογές εντός δύο ξύλινων παραθαλάσσιων επαύλεων.
Επίσκεψη: Δε-Τρ, Πε-Κυ 10:00-17:00.
Είσοδος: 10 λίρες (2 €).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το παρόν πρόγραμμα είναι προς διαμόρφωση, ενώ το τελικό πρόγραμμα θα περιλαμβάνει αναλυτικές πληροφορίες για τους τόπους και τα μνημεία επίσκεψης.

2^η ΗΜΕΡΑ

Τε 12 Ιουν

	Πρωινό στο ξενοδοχείο
08:30	Αναχώρηση για περιήγηση
09:00-13:00	Πρωινή περιήγηση στην Κωνσταντινούπολη
13:00-14:30	Ανάπαυλα και ελαφρύ φαγητό
15:00-19:00	Απογευματική περιήγηση στην Κωνσταντινούπολη
20:00	Δείπνο

2^η διανυκτέρευση στην Κωνσταντινούπολη.

3^η ΗΜΕΡΑ

Πε 13 Ιουν

Πρωινό στο ξενοδοχείο
 08:30 Αναχώρηση για περιήγηση
 09:00-13:00 Πρωινή περιήγηση στην **Κωνσταντινούπολη**
 13:00-14:30 Ανάπαυλα και ελαφρύ φαγητό
 15:00-19:00 Απογευματική περιήγηση στην **Κωνσταντινούπολη**
 20:00 Δείπνο

3^η διανυκτέρευση στην Κωνσταντινούπολη.

4^η ΗΜΕΡΑ

Πα 14 Ιουν

Αποστάσεις ημέρας: Σαμψούντα-Μερζιφούντα-Αμάσεια-Σαμψούντα 270 χμ.

Πρωινό στο ξενοδοχείο.

Αναχώρηση για το αεροδρόμιο.

08:10-09:40 Πτήση Pegasus Κωνσταντινούπολη-Σαμψούντα

10:30 Αναχώρηση από το Σαμψούντα για την Μερζιφούντα και την Αμάσεια.

11:30-13:30 **ΜΕΡΖΙΦΟΥΝΤΑ / Merzifon**

Οι πρώτες οχυρώσεις της πόλης κατασκευάζονται από τους **Χιττίτες**, ενώ η Μερζιφούντα αποτελεί σημαντικό εμπορικό κέντρο για τους βασιλείς του Πόντου. Την βυζαντινή παρουσία ακολούθησε η ντανισμεντιδική, η σελτζουκική και η οθωμανική. Ο περιηγητής Εβλιγιά Τσελεμπί του 17^{ου} αιώνα αναφέρει πως στην πόλη κατοικεί **μία από τις τελευταίες κοινότητες Αρμενίων ζωροαστρών**. Κατά το β' μισό του 19^{ου} αιώνα η Μερζιφούντα γίνεται κέντρο εκπαίδευσης με την **ίδρυση του Κολλεγίου Ανατόλια** από αμερικανούς προτεστάντες ιεραποστόλους. Βρίσκεται σε υψόμετρο 750 μ. και έχει σήμερα 55.000 κατοίκους.

- **Ιεροσπουδαστήριο του Σουλτάνου Μεχμέτ Τσελεμπί (1414)**. Από τα πρώτα ιεροσπουδαστήρια των Οθωμανών.
- **Τέμενος του Σουλτάνου Μεχμέτ Τσελεμπί (1426)**. Το τέμενος σχημάτισε συγκρότημα με τον μεντρεσέ. Χαρακτηριστικός είναι ο ξύλινος διάκοσμός του.
- **Αμερικανικό Κολλέγιο Ανατόλια (1862-1924)**. Ιδρύθηκε από αμερικανούς ιεραπόστολους ως Σεμινάριο το 1862, ενώ το 1886 μετονομάστηκε σε Κολλέγιο Ανατόλια. Το 1924 μεταφέρθηκε στην Θεσσαλονίκη.

14:30-19:30 **ΑΜΑΣΕΙΑ / Amasya**

Η Αμάσεια αναπτύσσεται **στις όχθες του ποταμού Ίριδος** διατηρώντας ένα ιδιαίτερο κάλος **φυσικό τοπίο** και όντας ταυτόχρονα ένα **ζωντανό μουσείο** των ιστορικών περιόδων κατά τις οποίες αποτελούσε σημαντικό κέντρο πολιτικής εξουσίας και πολιτισμικής ανάπτυξης. Διετέλεσε η **πρώτη πρωτεύουσα του ελληνοπερσικού Βασιλείου του Πόντου των Μιθριδατιδών (281-62 π.Χ.)** και ήταν **πατρίδα του γεωγράφου Στράβωνα (64 ή 63 π.Χ. - 24 μ.Χ.)**. Κατά την βυζαντινή περίοδο ανήκε στο θέμα των Αρμενιακών, ενώ πέρασε στα χέρια των τουρκομάνων Νταντισμεντιδών (Τανισμανίων στις βυζαντινές πηγές) το 1075. Ακολούθησαν οι Σελτζούκοι και οι Μογγόλοι Ιλχανίδες. Ο **Yakut al-Musta'simi (1221-1298)**, ελληνικής καταγωγής από την Αμάσεια ήταν γνωστός καλλιγράφος και γραμματέας του τελευταίου Αμπασίδη χαλίφη. Αυτός κωδικοποίησε τις έξι βασικές γραφές της αραβικής καλλιγραφίας. Λέγεται ότι η γραφή *νασχ* (*naskh*) αποκαλύφθηκε και διδάχθηκε στον Γιακούτ ως όραμα. Η περιοχή έγινε οθωμανική κατά τον ύστερο 14^ο αιώνα, ενώ από την βασιλεία του Μπαγιεζίντ I (1389-1402) μέχρι τον Μουράτ III τον 16^ο αιώνα, **οι πρίγκηπες στέλνονταν στην Αμάσεια για να εκπαιδευτούν και να εξασκηθούν ως διοικητές της**. Πόλη με πλουσιότατο αρχιτεκτονικό απόθεμα διατηρεί δημόσια και ιδιωτικά κτήρια σημαντικά για την μορφολογία, την τυπολογία και την διακόσμησή τους. Βρίσκεται σε υψόμετρο 411 μ. και έχει σήμερα 92.000 κατοίκους.

- **Αρχαιολογικό Μουσείο**. Μεταξύ άλλων σώζονται έντεκα μούμιες από την εποχή κυριαρχίας των Μογγόλων Ιλχανιδών στην περιοχή (τέλη 13^{ου}-αρχές 14^{ου} αι.). Μεταφέρθηκαν στο μουσείο από δύο σημεία ταφής σε τεμένη της πόλης.
- **Τέμενος της Κατάκτησης / Φετχιγιέ Τζαμί** (βυζ., 1116). Βυζαντινή εκκλησία, η οποία μετετράπη σε τέμενος από τους Ντανισμεντίδες.
- **Μαυσωλείο του Σουλτάνου Μεσούντ I (12^{ος} αι.)**. Ο Albert Gabriel το χρονολόγησε στον 14^ο αιώνα. Η απόδοση του μαυσωλείου στον Μεσούντ I δεν επιβεβαιώνεται από κειμενικές πηγές και αμφισβητείται. Πρόκειται για ορθογώνιο κτίσμα με ημικυλινδρική

στέγαση και εντυπωσιακή πύλη εισόδου, με σπάνια χαρακτηριστικά. Υπάρχει υπόγεια αίθουσα ταφής προσβάσιμη από τα δυτικά, αλλά φραγμένη σήμερα.

- **Μουσωλείο Χαλιφέντ Γκαζί** (1232). Ιερός πολεμιστής του ισλάμ (γκαζί), θαμμένος δίπλα σε βυζαντινή εκκλησία εντός ρωμαϊκής σαρκοφάγου διακοσμημένης με γυμνούς ερωτιδείς. Η βυζ. εκκλησία είχε μετατραπεί σε μεντρεσέ από τους Ντανισμεντίδες. Πρόκειται για οκταγωνικής κάτοψης κτίσμα με κωνική στέγη. Το έπος *Ντανισμεντναμέ* αναφέρει πως ο πατέρας του ήταν ο Artūhī και μητέρα του η κόρη του άρχοντα της πόλης Şettat, γνωστή ως Efrūmiye.

16:00-17:30 Ανάπαυλα και ελαφρύ μεσημεριανό φαγητό.

- **Τέμενος Μπούρμαλι Μιναρέ** (1243). Ορθογώνια κάτοψης τρίκλιτο τέμενος, με συναπτόμενο οκταγωνικό μουσωλείο και χαρακτηριστικό μιναρέ με κορμό που φέρει σπειροειδή διακόσμηση.
- **Τέμενος Γκιόκ Μεντρεσέ** (1267). Πρόκειται για τρίκλιτο τέμενος και μεντρεσέ, καθώς και συνδεδεμένο μουσωλείο τετράγωνης κάτοψης. Ιδρύθηκε από τον διοικητή και μπεηλέρμπεη της πόλης τον Σάιφ αλ-ντιν Τορουμτάι, ο οποίος προήλθε από το σελτζουκικό παιδομάζωμα (ghulam). Η σημερινή διαμόρφωση του συγκροτήματος μαζί με τον τάφο και δερβισικό ζαβιγιέ σε αυτές τις θέσεις πιθανόν οφείλεται στο ότι το ισλαμικό συγκρότημα αντικατέστησε βυζαντινό συγκρότημα καθολικού μονής και αρχονταρικού στις ίδιες θέσεις. Ακόμη, οικοδομικό υλικό αυτών επαναχρησιμοποιήθηκε στανεότερα κτίσματα. Καλοπελεκημένοι λίθοι του ζαβιγιέ-μουσωλείου φέρουν χαραγμένα σύμβολα οικοδομικού εργαστηρίου και λιθοξόων. Το όνομα οφείλεται στην σύνδεση με τον ουρανό (gök), συχνή στην εποχή αυτή ή το χρώμα των εφυσωμένων πλακιδίων που σώζονται και σήμερα στο εσωτερικό του τεμένους-μεντρεσέ.
- **Μουσωλείο Τορουμτάι** (1278). Κτισμένο από τον σημαντικό Σελτζούκο στρατιωτικό αξιωματούχο, ο οποίος προήλθε από το παιδομάζωμα, βρίσκεται εμπρός από τον Γκιόκ Μεντρεσέ του ίδιου δωρητή. Στο αφιερωτήριο κείμενό του αναφέρεται ως *imara*, δηλαδή δερβισικός τεκκές, όπως και πως θα διανέμει τροφή ως πτωχοκομείο. Στον ορθογώνιο χώρο του ορόφου υπάρχουν εννέα κενοτάφεια. Οι ταφές βρίσκονται στην ημιυπόγεια αίθουσα.
- **Κλινική-Μεντρεσές** (bimarhane, timarhane, darüşşifa, 1308) και **Μουσείο της Ίασης**. Ιδρύθηκε από τον Anbar bin Abdullah. Σήμερα λειτουργεί ως μουσείο ιατρικής και χειρουργικής στο όνομα του Σεραφεντίν Σαμπουντζούογλου (1385-1468), ο οποίος ήταν ιατρός και χειρουργός της πόλης κατά την οθωμανική περίοδο. Ορθογώνιας κάτοψης μεντρεσές με περιστύλιο γύρω από κεντρικό αίθριο. Η χρήση του τρεχούμενου νερού, το οποίο έρεε στο κέντρο τους αιθρίου, όπως και η χρήση μουσικής με σκοπό την ίαση πνευματικών νοσημάτων χρησιμοποιούνταν μεταξύ άλλων μεθόδων στον χώρο αυτόν.
- **Συγκρότημα Σουλτάνου Μπαγιεζίντ Β'** (1486). Τέμενος, ιεροσπουδαστήριο και πτωχοκομείο αποτελούν συγκρότημα που βλέπει το ποταμό. Εξαιρετικής τέχνης και διακοσμητικής όλα τα κτίσματα ξεχωρίζουν. Ιδιαίτερο παράδειγμα αρχιτεκτονικής τέχνης. Συνομιλεί με την απέναντι όχθη του ποταμού.
- **Παραποτάμιες παραδοσιακές κατοικίες** (19^{ος}-20^{ος} αι.)
- **Κάστρο Χαρσένα**. βρίσκεται 300 μέτρα πιο πάνω από τον ποταμό Ίριδα. Κτίστηκε από τους Μιθριδατίδες βασιλείς του Πόντου.

- Λαξενοί τάφοι Μιθριδατιδών Βασιλέων Πόντου (281 π.Χ. - 37 μ.Χ.).

21:00

Άφιξη, δείπνο και διανυκτέρευση στο ξενοδοχείο στην **Σαμψούντα**.

Αμάσεια

Μικρογραφία ιατρικής εξέτασης από χειρόγραφο του Σαμπουντζούγλου.

Μαυσωλείο Χαλιφέντ Γκαζί, Αμάσεια

Μαυσωλείο Χαλιφέντ Γκαζί, Αμάσεια

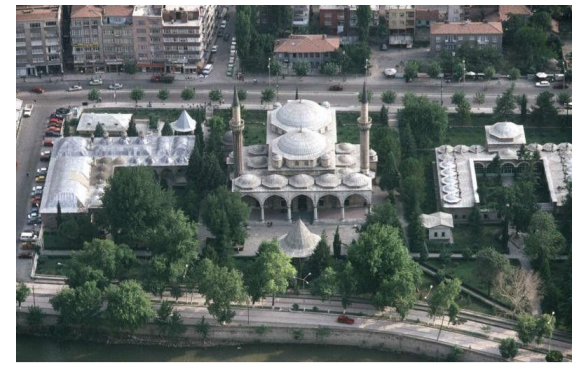
Τέμενος Μπούρμαλι Μιναρέ, Αμάσεια

Αμάσεια, Τρεις ποταμός

Ιεροσπουδαστήριο Καπί Αγασί, Αμάσεια

Συγκρότημα Σουλτάνου Μπαγεζίντ Β', Αμάσεια

Μούμιες, Αμάσεια

Αμερικανικό Κολλέγιο, Μερζιφούντα

- Σαμψούντα, Οινόη, Φάτσα, Όρντου
- Διανυκτέρευση στην Όρντου

Σαμψούντα

Οινόη

Φάτσα

Όρντο,

- Κερασούντα, Τρίπολη, Τραπεζούντα
- Διανυκτέρευση στην Τραπεζούντα 1

Κερασούντα

Τρίπολη

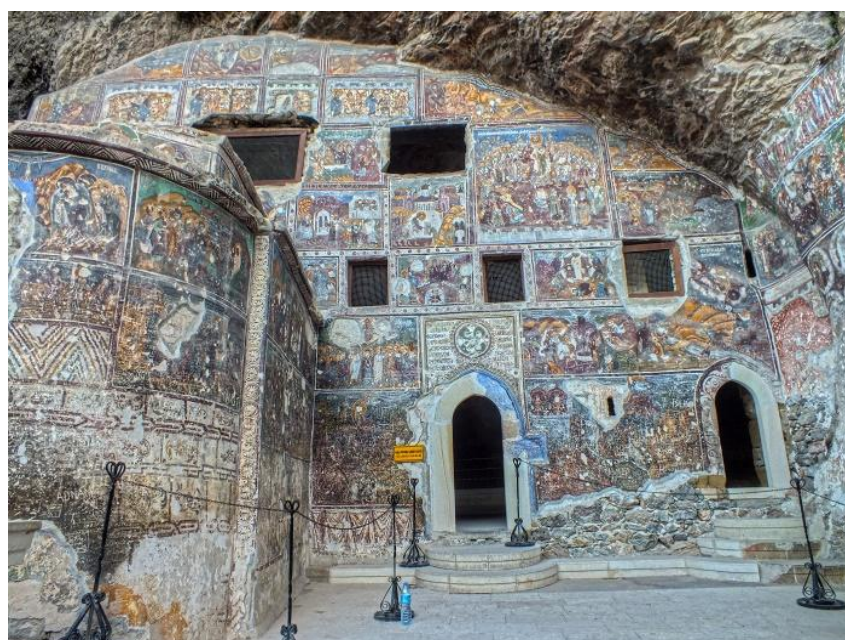

Τραπεζούντα

- Τραπεζούντα, Μάτσκα, Σουμελά, Αργυρούπολη
- Διανυκτέρευση στην Τραπεζούντα 2

Μάτσκα

Σουμελά

Αργυρούπολη

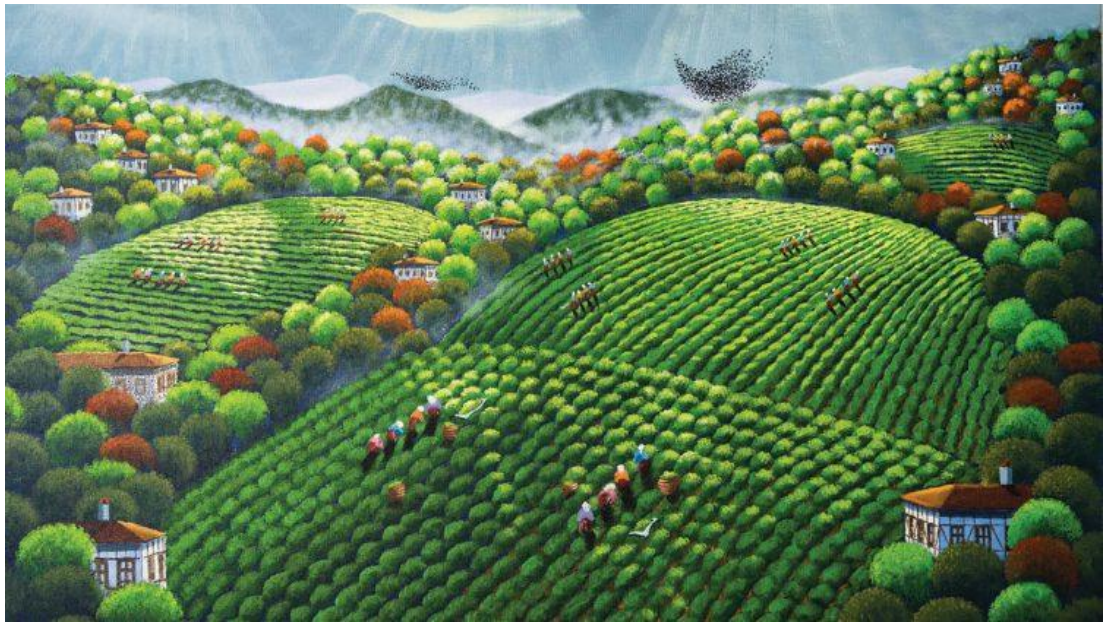
- Σούρμενα, Ριζούντα, Αθήνα, Τραπεζούντα
- Διανυκτέρευση στην Τραπεζούντα 3

Σούρμενα

Ριζούντα

Αποστάσεις ημέρας: -

- 08:00 Πρωινό στο ξενοδοχείο.
Αναχώρηση από το ξενοδοχείο.
- 10:05 Αναχώρηση πτήσης Pegasus για το αεροδρόμιο Sabiha Gökçen της Κων/πολης.
- 11:50 Άφιξη στο αεροδρόμιο Sabiha Gökçen της **Κων/πολης**.
- 16:30 Αναχώρηση πτήσης Pegasus για το αεροδρόμιο Αθηνών Ελ. Βενιζέλος.
- 18:00 Άφιξη στο αεροδρόμιο **Αθηνών** Ελ. Βενιζέλος.

Στα ορεινά του Πόντου

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑΣ

Μεταλλοτεχνία

Μαυροθαλασσίτικο υφαντό μαντήλι

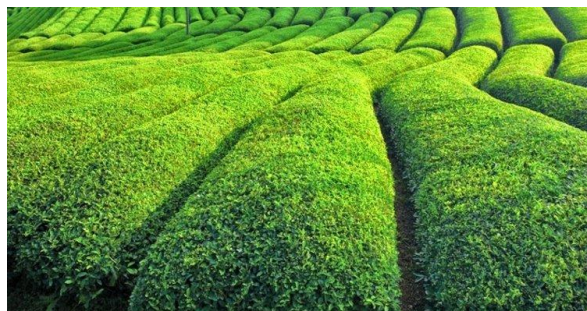
Ευωδιαστά μήλα Αμάσειας

Μάυρος παπαρουνόσπορος Αμάσειας

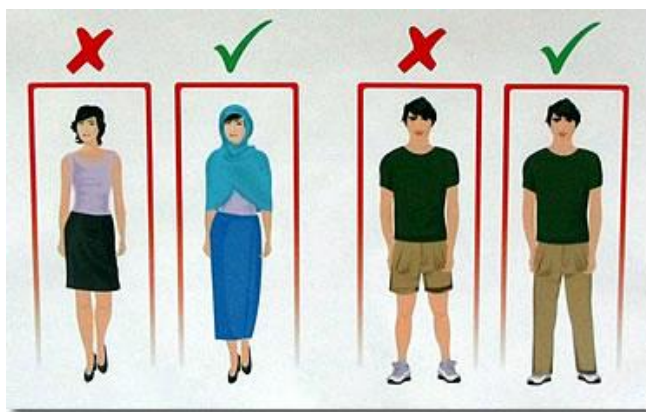
Κάρνον το Ποντικόν

Φυτίες τσαγιού

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Οι ώρες επίσκεψης και αναχώρησης που αναφέρονται στο πρόγραμμα είναι ενδεικτικές, ενώ ενδέχεται ελαφρά απόκλιση για λόγους πάνω από εμάς.
- Είσοδος σε μνημεία και χώρους του προγράμματος είναι πιθανόν να μην πραγματοποιηθεί λόγω εργασιών αποκατάστασής τους (δεν γνωρίζουμε από τώρα).
- Το πρόγραμμα προβλέπει καθημερινό δείπνο στο ξενοδοχείο μετά το πέρας της περιήγησης, ενώ, επίσης, υπάρχει διάλειμμα κατά το μεσημέρι για ελαφρύ φαγητό κατ' επιλογήν.
- Οι ταξιδιώτες μπορούν να ταξιδέψουν με αστυνομική ταυτότητα νέου τύπου (με λατινικούς χαρακτήρες) ή διαβατήριο, το οποίο δεν λήγει εντός έξι μηνών από την ημερομηνία εισόδου στην Τουρκία (11 Ιουνίου 2019).
- Η είσοδος σε τεμένη και λοιπούς ιερούς χώρους (μαυσωλεία) επιβάλλει κάλυμμα κεφαλής για τις γυναίκες και μακρύ παντελόνι για τους άντρες.,ως εξής:

- Στους ίδιους χώρους επιβάλλεται η είσοδος χωρίς παπούτσια, αλλά φορώντας κάλτσες, χωρίς γυμνά πέλματα.
- Συνιστάται η χρήση ελαφρών ή αθλητικών υποδημάτων κατάλληλων για περπάτημα και εύκολων στην αφαίρεση-τοποθέτηση κατά την είσοδο σε ιερούς ισλαμικούς χώρους.
- Τα μέλη του ΕΕΤΕ να έχουν την ταυτότητα της ΑΙΑΡ μαζί, γιατί σε πολλά μουσεία (δημόσια) η είσοδος για τους καλλιτέχνες είναι δωρεάν.

ΚΟΣΤΟΣ ΕΚΔΡΟΜΗΣ 870 ΕΥΡΩ

Στην τιμή περιλαμβάνεται :

- Αεροπορικά εισιτήρια οικονομικής θέσεως με χειραποσκευή 8 κιλών και βαλίτσα 23 κιλών

Αθήνα- Κωνσταντινούπολη και Κωνσταντινούπολη –Σαμσούντα και (επιστροφή)
Τραπεζούντα- Κωνσταντινούπολη και Κωνσταντινούπολη –Αθήνα.

- Φόροι αεροδρομίων και επίναυλοι καυσίμων (€ 187)
- 8 διανυκτερεύσεις σε ξενοδοχείο επιλεγμένα ξενοδοχεία 4 & 5 αστέρων
- Ημιδιατροφή καθημερινά (πρωινό και δείπνο)
- Μεταφορές από και προς αεροδρόμια/ξενοδοχεία
- Περιηγήσεις/ εκδρομές με πολυτελές πούλμαν.

- Έμπειρος ελληνόφωνος αρχηγός συνοδός
- Τοπικοί ξεναγοί
- Υπηρεσίες τοπικού αντιπροσώπου
- Ασφάλεια αστικής ευθύνης

Δεν Περιλαμβάνονται:

- Είσοδοι σε μουσεία / μνημεία
- Φιλοδωρήματα
- Ποτά και αναψυκτικά κατά τα συμπεριλαμβανόμενα γεύματα
- Οτιδήποτε προαιρετικά προτείνεται ή συνιστάται και δεν αναφέρεται στα περιλαμβανόμενα

Στην εκδρομή θα μας συνοδεύει με πρόταση του ΕΕΤΕ, επιπλέον, ο κ. Δημήτρης Λούπης, Ιστορικός, καθηγητής της Οθωμανικής γλώσσας με μεγάλη εμπειρία στην περιοχή του Πόντου και στα μνημεία του, ο οποίος διοργανώνει εκπαιδευτικές περιηγήσεις με ειδικό θεματικό ή γεωγραφικό περιεχόμενο στα πλαίσια του Σεμιναρίου Οθωμανικής Γλώσσας και Παλαιογραφίας που διδάσκει στο ΕΚΕΝΕ.

*